

Tisková zpráva: Počet seniorů prudce narůstá, znamená to větší rizika v dopravě

Publikováno: 4. 10. 2016
CDV

Praha, 4. října 2016

V roce 2015 žilo v České republice 1,8 milionu osob ve věku 65 a více let. Jejich počet poroste - v roce 2030 by jich mělo být už 2,6 milionu. Podle odhadů budou u nás za 20 let lidé nad 65 let tvořit celou třetinu obyvatel.

Jsmo na to připraveni? Co to znamená pro dopravu? Jak zajistit seniorům bezpečnou mobilitu?

Senioři - skupina ohrožená dopravou

„Senioři patří mezi zvláště ohrožené skupiny účastníků v silniční dopravě,“ říká Zuzana Strnadová z Centra dopravního výzkumu (CDV). Podle statistik dopravních nehod z roku 2015 mají nehody na svědomí 140 životů lidí ve věku nad 65 let, tedy prakticky čtvrtinu z celkového počtu úmrtí při dopravních nehodách. Senioři tak patří k nejvíce ohroženým skupinám v silniční dopravě, společně se skupinami dětí a mladistvých.

Roste počet automobilů, závislost na nich může být problém ve vyšším věku

Počet dopravních nehod souvisí ale s celkovou úrovní dopravy. „Změnil se i životní styl společnosti, včetně seniorů,“ konstatuje Zuzana Strnadová.

Moderní dopravní prostředky rozšířily prostor každodenních činností lidí. Roste také počet osobních automobilů, které jsou stále právě pro seniory důležitým pomocníkem pro zajištění mobility. V roce 2015 připadlo v rámci České republiky 486 automobilů na 1000 obyvatel, v Praze je toto číslo dokonce ještě vyšší - 584 automobilů na 1000 obyvatel - a zaujímá v tomto ohledu jedno z předních míst v rámci Evropy.

Život se prodlužuje, ale trápí nás nemoci

„Je třeba se začít systémově zabývat tím, jak se postaráme o vytváření zdravého a bezpečného prostředí,“ říká Zuzana Strnadová. Data hovoří neúprosně - od roku 2010 se příliš nedaří zvyšovat délku života prožitého ve zdraví. Celkový průměrný počet let prožitých ve zdraví byl v roce 2014 65 let u žen a 63,4 let u mužů. Žijeme tedy déle, ale rostoucí střední délka života pouze prodlužuje život v nemoci či se zdravotním omezením. Až 80 % nemocí by přitom šlo předcházet vhodnými opatřeními na individuální (rozvoj zdravotní gramotnosti, úprava životního stylu) i populační úrovni (tvorba prostředí podporujících zdraví, dostupnost služeb podporujících zdraví). Zajištění mobility je jednou ze základních podmínek kvality života, která ovlivňuje soběstačnost a osobní spokojenost nejen seniorů, ale i jejich rodin.

„Dobrou duševní kondici, která velmi úzce souvisí i se zdravotním stavem jedince, může pomoci udržet také vzdělávání a proaktivní přístup k životu,“ doplňuje Zuzana Strnadová. Témata dopravy a bezpečnosti by měla patřit mezi hlavní. „Ať už je to účast na preventivních aktivitách nebo aktivní zvyšování vlastní bezpečnosti, učení se novému nejen zlepšuje bezpečnost v dopravě, ale pomáhá seniorům získat nové sebevědomí,“ uzavírá.

Důležitější než věk jsou okolní podmínky

Mobilita se řídí celou řadou faktorů a samotný věk se na ní podílí poměrně málo. „K přelomu dochází kolem 75 let. Do této doby jsou obecně lidé mobilní, i když dopravní chování se řídí různými vzorci,“ konstatuje Zuzana Strnadová. Například ve Velké Británii připadne pouhé 1 % všech cest, které zde vykonají senioři, na cyklistickou dopravu, zatímco v Holandsku je to 24 %. Je evidentní, že Británie a Holandsko se nacházejí na protilehlých pólech tohoto spektra, ale i v Německu je 12 % všech cest ve skupině osob nad 65 let cyklistických. V Dánsku dokonce podobné procento dosahuje skupina ve věku 70-74 let.

Je tedy zřejmé, že vytvořené podmínky ovlivňují dopravní chování. Naplánovali jsme a vyprojektovali především velká města tak, aby cestování bylo komfortní a vyžadovalo jen minimum pohybové aktivity. To omezuje mobilitu v pozdějším věku. Pro většinu z nás je nejsnazší a nejpříjemnější forma pohybové aktivity ta, kterou můžeme začlenit do našeho každodenního života. Místo toho, abychom jeli vlakem, autobusem, autem, můžeme jít pěšky nebo jet na kole.

Aktivní mobilita šetří životy a zlepšuje jejich kvalitu

Fyzická aktivita snižuje riziko pozdějších nemocí a prodlužuje délku života ve zdraví. Chůze pěšky nebo jízda na kole vychází lépe, dokonce i tehdy, když zahrneme všechna rizika spojená s dopravními nehodami. Aktivní mobilita šetří životy i přesto, že cyklisté nebo chodci jsou zranitelnější než lidé v MHD či autech. Kdyby se v Praze jezdilo na kole jako v Kodani, kde se tímto způsobem odehrává 35 % cest, zachránilo by to ročně 61 životů. Prokázala to mezinárodní studie, do které se kromě Centra dopravního výzkumu zapojily instituce z šesti evropských zemí. Započítány jsou hlavně zdravotní přínosy pohybu, zlepšení ovzduší ve městě, a také celkové snížení nehodovosti. Obdobně nárůst počtu pěších na úroveň Paříže, kde se pěšky odehrává 50 % cest, by znamenal více než 11 ušetřených životů ročně.

Automobil je užitečný pomocník, ne jediná volba

Podle výzkumu prováděného v rámci projektu CONSOL 30 % dotázaných českých seniorů nedisponuje osobním automobilem. Ten může být vhodným prostředkem pro nezávislý způsob mobility, možná ještě více pro starší věkové skupiny, které cestují pouze na krátké vzdálenosti a potřebují pokrýt dopravu „od dveří ke dveřím“. Na druhou stranu jednostranný návyk vede k potížím v případě přechodu na jiný druh dopravy.

„Spíše než soustředit se na to, jak lidem v pokročilém věku umožnit, aby mohli i nadále řídit auto, měli bychom hledat způsoby, jak je zbavit nutnosti sednout za volant. To znamená služby, které jsou pro ně důležité, umístit tak, aby se k nim mohli dostat bezpečně a pohodlně,“ uzavírá britský expert Philip Insall v materiálu, který je součástí vládního projektu s názvem Prognóza stárnutí populace.

KONTAKT

Mgr. Zuzana STRNADOVÁ, CDV, výzkumný pracovník
tel. 541 641 396, e-mail: zuzana.strnadova@cdv.cz

- [Počet seniorů prudce narůstá, znamená to větší rizika v dopravě](#) [310,45 KB]